

Foto: Valentijn te Plate

Het terugbrengen van bloemrijke weides is essentieel voor de noodlijdende insecten. De VNC gaat dit jaar hard aan de slag om volle bloeiende weides versneld terug te krijgen.

Otters en oeverzwaluwen

In het najaarsnummer van 2018 van Landschappelijk heeft u kunnen lezen dat wij in juli vorig jaar de eerste otterholt hebben aangelegd. Deze aanleg maakt onderdeel uit van het grensoverschrijdend INTERREG-project 'De Groen Blauwe Rijn Alliantie'. Binnen dit project, waarin de VNC samenwerkt met zowel Nederlandse als Duitse partners, zijn wij verantwoordelijk voor de aanleg van zogenoemde 'stepping stones': verblijfplaatsen ter bevordering van de migratiemogelijkheden van aquatische diersoorten, zoals otters, oeverzwaluwen en ijsvogels.

Afgelopen najaar heeft de VNC een oeverzwaluwwand aangelegd.

Foto's: Peter Eccelen

In de tussentijd hebben we niet stilgezeten. Inmiddels heeft onze groenploeg in Nederland maar liefst elf otterholts en zes ijsvogelwanden aangelegd. Bovendien is er het afgelopen najaar in opdracht van de VNC een oeverzwaluwwand geplaatst. Deze zomer zullen nog meer otterholts en ijsvogelwanden volgen, niet alleen in Nederland maar ook in Duitsland. In dit artikel gaan we dieper in op de oeverzwaluw en de functie van een oeverzwaluwwand.

De oeverzwaluwwand is aangelegd in 'Waterrijk', een gedeelte van Park Lingezegen, ten oosten van de A325, waar onder andere een groot rietmoeras is gecreëerd dat vele vogels aantrekt. Veel riet betekent veel insecten, en oeverzwaluwen hebben die als voeding hard nodig.

De oeverzwaluw is een sociale vogel die het hele jaar in groepen leeft; een kolonievogel dus. Deze kleinste zwaluw van Nederland heeft bruine vleugels en een witte buik, met over de borst een bruine band. De staart is licht gevorkt.

Oeverzwaluwen overwinteren in Midden- en Oost-Afrika en zijn van maart tot september in Nederland, waar ze broeden. Ze graven nestgangen van zestig tot honderdveertig centimeter diep in steile, zandige wanden. Bij het uitgraven van de gangen gebruiken ze hun bek en ook hun pootjes, waaraan borstelige veertjes zitten. Met hun vleugels werken ze het zand achteruit naar buiten.

Aan het einde van elke nestgang bevindt zich een nestkamer met daarin het nestje van mos, gras en veren. Oeverzwaluwen leggen vier

tot vijf eieren per legsel en hebben meestal meerdere legsels per jaar.

De eitjes worden door beide ouders uitgebroed. Na ruim twee weken komen ze uit. Naarmate de jongen ouder worden, komen ze de ouders in de nestpijp tegemoet om te bedelen om eten. Vliegende insecten die boven rivieren, poelen en ondiepe meren vliegen, vormen de hoofdmaaltijd. Een gemiddeld nest met jongen eet zeventien insecten per dag. Nadat de jongen zijn uitgevlogen, slapen ze in groepen in het riet.

Waarom een kunstmatige wand?

Vroeger konden oeverzwaluwen in Nederland voldoende broedplaatsen vinden in de hoge steile oevers langs onze kronkelende rivieren en beken. Veel van onze wateren zijn inmiddels echter gekanaliseerd en het waterniveau is gereguleerd, waardoor oeverzwaluwen nu vaak zijn aangewezen op zanddepots op bouwplaatsen (die niet altijd veilig zijn) of op kunstmatige wanden zoals deze.

Met de aanleg van deze oeverzwaluwwand is een veilig onderkomen gecreëerd voor oeverzwaluwen die hier hun jongen grootbrengen en dragen we bij aan de instandhouding van deze beschermde diersoort.

Het INTERREG-project loopt nog tot en met april 2020. Tot die tijd zullen we nog meer vergelijkbare aquatische faunavoorzieningen aanleggen.

De wand is een initiatief van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en de Vogelwerkgroep Arnhem en is samen met Staatsbosbeheer en de Parkorganisatie Lingezegeen aangelegd.

Weetjes over de oeverzwaluw

- Sommige mensen kijken naar het gedrag van zwaluwen als ze willen weten wat voor weer het gaat worden. Insecten (waar zwaluwen op jagen) gaan lager vliegen wanneer er regen in aantocht is. De zwaluwen (die normaal op een flinke hoogte op de insecten jagen) dalen mee en vliegen soms erg laag over het land. Dit kan betekenen dat er regen in aantocht is. De oeverzwaluw vliegt daarentegen vaak vlak boven het wateroppervlak langs, omdat zich daar veel insecten bevinden.
- Een volwassen oeverzwaluw weegt gemiddeld slechts 14 gram. Ter vergelijking: een merel weegt gemiddeld 100 gram.
- De oeverzwaluw heeft zich gespecialiseerd in het jagen op kleine insecten, zoals knutten, bladluizen en kleine kevers. Hiermee onderscheidt hij zich van de meeste andere zwaluwsoorten, die op grotere insecten jagen, en bestaat er weinig onderlinge voedselconcurrentie.

Ministerium für Innovation, Wissenschaft und Forschung des Landes Nordrhein-Westfalen

provincie Gelderland

Prins Bernhard Cultuurfonds

VNC verfraait UNESCO-gebied Maasheggen met nieuwe heggen

De Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) organiseerde op dinsdagmiddag 11 december 2018 de feestelijke aanplant van ruim een kilometer nieuwe heggen in de Brabantse Maasheggen. Samen met gebiedspartners en wethouder Jeu Verstraaten van de gemeente Boxmeer werden de laatste meters ter plekke aangeplant. De realisatie van de aanplant had veel voeten in aarde, dus wij presenteren deze dan ook met gepaste trots.

Veel van de heggen in het Maasheggengebied zijn in de loop der jaren verdwenen door schaalvergroting en intensieve landbouw. Door de aanplant van deze nieuwe heggen wordt een deel van het karakteristieke Maasheggenlandschap weer in oude stijl hersteld.

De Maasheggen zijn het grootste heggenlandschap en het oudste cultuurlandschap van Nederland. Dankzij een extra bijdrage van de Postcode Loterij in 2016 heeft de VNC in het gebied percelen kunnen kopen met de bedoeling daar de heggenstructuur veilig te stellen dan wel te herstellen.

Ook de erkenning van de Maasheggen als UNESCO-biosfeergebied in juli 2018, na inspanning van de VNC en de gemeente Boxmeer, is onderdeel van dit project.

De aankoop van de strategisch gelegen percelen door de VNC is mogelijk dankzij de vrijwillige kavelruil die plaatsvindt in het gebied. De kavelruil kent een zestigtal betrokkenen, bestaande uit boeren, particulieren en andere partijen. De ruil biedt boeren (door de gunstiger landverdeling die eruit voortvloeit) enerzijds de mogelijkheid hun agrarische bedrijfsvoering te optimaliseren en anderzijds het landschap te herstellen; aan dit laatste draagt de VNC als gebiedspartner bij.

De groenploeg van de VNC verzorgt de aanplant van de nieuwe heggen, evenals het toekomstig beheer. Ook op andere plekken in de Maasheggen gaat de VNC met de bijdrage van de Postcode Loterij het oude heggenpatroon herstellen.

Aankondiging Algemene Ledenvergadering

De jaarlijkse algemene ledenvergadering van de VNC vindt dit jaar plaats op zaterdag 22 juni 2019 in de Maasheggen. De vergadering zelf wordt gehouden in Het Veerhuis in Oeffelt. Aansluitend aan de vergadering is er een excursie in het Maasheggengebied, in het bijzonder langs de percelen die in het bezit zijn van de VNC.

Als u de ALV wilt bijwonen, meld u dan aan door een mail te sturen naar info@nederlandscultuurlandschap.nl onder vermelding van 'Aanmelding ALV'. U kunt zich ook schriftelijk aanmelden door middel van een kaartje naar Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, Antwoordnummer 2501, 6573 ZX Beek-Ubbergen (postzegel hoeft niet, maar mag wel!). U ontvangt ongeveer twee weken van tevoren het definitieve programma met een routebeschrijving en de vergaderstukken. De vergaderstukken liggen dan ook ter inzage op het kantoor van de VNC. Vermeld bij uw aanmelding alstublieft ook of u wilt deelnemen aan de excursie.

Naast de zojuist genoemde aanplant van meer dan een kilometer nieuwe heggen in dit gebied, is de VNC hier vorig jaar ook een experiment gestart met het inzaaien van graslandstroken om wilde bloemen en planten, en daarmee insecten en boerenlandvogels, terug te brengen. De resultaten hiervan laten we u graag zien tijdens de excursie.

Déjà-vu-gevoel ontbreekt

Het is op z'n zachtst gezegd pijnlijk te noemen dat overheden, maar ook belangenorganisaties en zelfs de volksvertegenwoordiging, telkens opnieuw dezelfde 'stations' aandoen: steeds dezelfde problemen aansnijden en telkens weer niet oplossen. Alsof we in een steeds terugkerende nare droom telkens op hetzelfde punt stoppen, om vervolgens langs een andere weg weer precies op datzelfde punt uit te komen.

Natuurlijk gebeurt dat niet met zaken van 'gewicht', zoals de realisatie van bedrijventerreinen of woonwijken. Nee, die worden als paddenstoelen uit de grond gestampt en souperen dan in no time veel van de nog open ruimte op. Even leek het ook zo te gaan met zonneparken en windmolens, maar daar breekt zich nu het gebrek aan regie, waardoor de netbeheerders niet klaar zijn voor zoveel alternatief opgewekte energie. Als puntje bij paaltje komt, is de klimaatcrisis voor de overheid blijkbaar niet echt een zaak van gewicht, want anders was die noodzakelijke regie er wel geweest.

Die boze droom – telkens op hetzelfde beslistmoment uitkomen, dat wiel dat telkens opnieuw moet worden uitgevonden – openbaart zich vooral als het om 'zachte' waarden gaat: het asielbeleid, het kinderpardon, de klimaatverandering, het behoud van natuur en milieu in de breedste zin van het woord...

Je zou kunnen denken dat het 'baanhoppen' van menig werknemer, het telkens aangaan van nieuwe 'uitdagingen' – met name op de hogere posities, wanneer het weer eens tijd wordt voor iets nieuws – welhaast móet leiden tot kenniserosie. Echter, bij de 'harde' (lees: economisch gestuurde) waarden leidt dat niet tot vertraging, maar eerder tot grote dadendrang en tot daadwerkelijke realisatie van vooruitgang.

In 2005 lanceerde de VNC het 'Deltaplan voor het landschap'. De daarin vermelde ambitie 200.000 kilometer aan landschapselementen in het hele land aan te leggen, werd onderschreven door 20 natuur-, landschap- en milieuorganisaties, NEPRON, AM Grond en Wonen, LTO Nederland, particuliere landgoedeigenaren, agrarische natuurverenigingen en in totaal 34 maatschappelijke instellingen en brancheorganisaties.

In 2008 kwam de Taskforce Financiering Landschap onder leiding van Alexander Rinnooij Kan reeds tot de heldere conclusie dat landschapsherstel een grote bijdrage kon leveren aan de biodiversiteit en het best gefinancierd kon worden door Rijk, provincies, gemeentes en voor een kwart mogelijk door de markt.

De in 2009 geïnstalleerde Taskforce Biodiversiteit en Natuurlijke Hulpbronnen kwam in 2010 met een tussentijds advies en een jaar later met het definitieve advies: in 2020 moest het biodiversiteitsverlies gestopt zijn, en de economie had zich te verhouden tot het ecologisch draagvlak van de aarde. Vriend en vijand was het hiermee eens.

En nu is er alweer een nieuwe beweging voor biodiversiteit, met opnieuw een deltaplan. En volgens de leden van deze organisatie staan de sterren dit keer goed, want tal van partijen (waaronder de landbouw, het bedrijfsleven en natuur en milieu) hebben elkaar gevonden en dat is voorwaar een unieke en geweldige kans...

Het komt natuurlijk doordat ik zo'n ambitieuze, veilig op mijn plek blijvende, gezapige, bijna ambtelijke natuurbeschermers ben, dat ik het allemaal heb meegemaakt vanuit één en dezelfde functie. Ik heb gezien hoe vriend en vijand telkenmale elkaar na aanvankelijk wantrouwen in de armen sloten. Hoe men samen optrok naar de poort en, zich daar verdringend, wachtte tot deze open zou gaan.

Maar de poort van onwelwillendheid is en blijft gesloten. Staan wij nu al jaren bij de verkeerde poort of zo? Hoe zijn die anderen dan al die tijd binnengekomen, met hun zoveelste verbreding van de A27, de Betuwe-lijn, de tweede en de derde Maasvlakte, de delfstoffenwinning, de neo-nicotinoïdes, de

megastallen? VNO-NCW, FNV, LTO, Schiphol; het gonst daar binnen de muren van de drukte, terwijl de bijen buiten de muren sterven.

Wie hanteert nog de stormram? Wie weet überhaupt nog waar die staat? Moet die muur niet bestormd worden, geslecht wellicht? Hoe kun je jezelf en je organisatie nog belangrijk vinden? Hoe kun je je nog gehoord voelen, als de poort dicht blijft? Jan Terlouw droomt van een opstand van de jeugd. Ik zie ze nog zitten, die klimaatspijbelars; daar voor McDonald's, met een snelle vleessnack, erkennend dat zij ook vliegen. Ik denk aan andere woorden van dezelfde Terlouw: "Wat zou het mooi zijn als een minister of staatssecretaris niet wordt afgerekend op een nota op een stuk papier, maar juist op de uitvoering van hetgeen al aan het papier is toevertrouwd."

En dan weet ik dat een minister of een staatssecretaris niet veel meer is dan een ademtocht, zó weg en vervlogen. En dan denk ik: zo blijft het mogelijk dat de natuur en ons landschap, de enige echte basis onder ons bestaan, het al een eeuwigheid moeten stellen met de kleinste begroting op de balans.

Tja, dat krijg je, als je toestaat dat de natuur en ons erfgoed niet aan onze kinderen toebehoren, maar slechts een sectoraal belang vormen dat telkenmale opnieuw moet worden afgewogen tegen (eenzijdige) inlevering van ruimte en kwaliteit; van biodiversiteit, zo u wilt. En nu staan we daar weer als een soort verdwaasde geheugenloze kruisvaarders: met open deuren, maar voor een gesloten poort.

Jaap Dirkmaat, directeur

Gouden Mispel 2018 uitgereikt

Op donderdag 13 december jongstleden heeft de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap de Gouden Mispel 2018 uitgereikt. De Gouden Mispel is dé jaarlijkse waardingsprijs voor personen en/of organisaties die iets uitzonderlijks hebben betekend voor behoud, herstel of ontwikkeling van het Nederlands cultuurlandschap. De feestelijke uitreiking vond deze keer plaats in Stadsvilla Sonsbeek in Arnhem.

Zoals gebruikelijk was het welkomstwoord aan VNC-bestuursvoorzitter Harry Keere-weer, waarna directeur Jaap Dirkmaat de ceremonie presenteerde en de winnaars bekendmaakte. De muzikale intermezzo's werden net als in 2017 verzorgd door het Ensemble Plaisir d'Amour. Met de nog nooit eerder voorgekomen toekenning van vijf Gouden Mispels kijkt de VNC terug op een inspirerende, drukbezochte en geslaagde middag. Alle winnaars, nogmaals gefeliciteerd!

De volgende personen en organisaties kregen de Gouden Mispel:

- **SJAAK HOOGENDOORN (ILPENDAM)**

Voor het zoeken naar oplossingen voor de dilemma's in het Laag-Hollandse veengebied, laverend tussen belangen en toch het hoofd biedend aan het schijnbaar onafwendbare wegzinken van dit prachtige landschap, door niet tégen het water te vechten, maar mét het water een uitweg te vinden.

De manier waarop Sjaak Hoogendoorn landbouw en natuur weet te verenigen draagt niet alleen op een positieve manier bij aan de hoogwaterproblematiek van ons land, maar helpt bovendien bij het behoud van soorten als de grutto, de kievit, de tureluur en de veldleeuwerik. Hij weet daarbij zijn taak als voorzitter van het agrarisch collectief Water, Land en Dijken feilloos te combineren met zijn werk als agrariër.

- **PETER HARRY MULDER EN ELINE RINGELBERG (MUNTENDAM)**

Voor het omzetten van hun liefde voor akkervogels in klinkende resultaten als integraal onderdeel van hun agrarische bedrijfsvoering, zonder te wachten op sturing of ondersteuning van de overheid.

Het stemt hoopvol dat er agrariërs bestaan die vinden dat akkervogels net zo zeer bij hun boerderij horen als de gewassen die zij er telen. Met onder meer kruidenrijke akkerranden, struwelen en overhoekjes hebben Peter Harry Mulder en Eline Ringelberg een waarlijk paradijs gecreëerd voor akkervogels en vormen zij het levende bewijs dat een tegenstelling tussen landbouw en natuur niet hoeft te bestaan.

- **GEMEENTE BERKELLAND**

Voor de getoonde moed principieel te kiezen voor een stringente handhaving van de kwetsbare waarden van natuur en landschap in de gemeente Berkelland.

Helaas moeten we maar al te vaak constateren dat handhaving bij delicten omtrent landschap vaker uitzondering is dan regel. De gemeente Berkelland is hierop een hoopgevende uitzondering. Uitgegraven houtwallen worden opnieuw aangelegd, gerooide bomen worden terug geplant en waar tot aan de randen van wegen is geploegd, wordt opnieuw ingezaaid. De aan de gemeente Berkelland uitgereikte extra Mispel dient dan ook als stimulans voor andere gemeenten om ook op te treden en zo verloedering van ons landschap tegen te gaan.

- **SAMEN DOEN MAAKT MOOI EN GROEN (MALDEN) ONDER LEIDING VAN TOM VAN WEERT**

Voor de verfraaiing van het Lierdal met heggen en boomgaarden en ander landschappelijk schoon, hetgeen heeft geleid tot grote waardering en sociale cohesie bij omwonenden en daarnaast tegenwicht biedt aan negatieve ontwikkelingen voor natuur en landschap.

Het burgerinitiatief Samen Doen maakt Mooi en Groen heeft de laatste open ruimte tussen twee bebouwingsopervlakten optimaal benut. Waar in de loop der jaren herverkaveling tot schaalvergroting heeft geleid, hebben de vrijwilligers van Samen Doen het prikkeldraad verwijderd en vervangen door heggen, die zelfs gevlochten worden.

- **STAATSBOSBEHEER RIVIERENGEBIED OOST**

Voor het zichtbaar maken en behouden van cultuurhistorische objecten in natuurreservaten en natuurontwikkelingsprojecten.

Deze extra Mispel, in ontvangst genomen door cultuurhistorisch medewerker Seline Geijskes, bekroont de rol van Staatsbosbeheer en zijn vrijwilligers bij de instandhouding van symbolen van cultuurhistorie, zoals de koortsboom in de Overasseltse vennen en de motte op de Duivelsberg. Kijk voor een speciaal voor deze gelegenheid gemaakte vlog van Jaap Dirkmaat op <https://www.nederlandslandscultuur.nl/video>

Het Weurtsche Straatje

Foto: Robert Caelelen

Tijdens een veldinventarisatie door bureau Natuur en Mens, waarmee de VNC geregeld samenwerkt, is in 2015 het Weurtsche Straatje 'herontdekt'. Sinds vorig jaar voert de VNC in opdracht van de provincie Gelderland het beheer uit in dit gebied in de Beuningse uiterwaarden.

'Het Straatje' kent een rijke geschiedenis en een aantal waardevolle landschapselementen. Bijzonder is dat het niet alleen als dijkje dienstdeed bij de eerste inpolderingen van honderden jaren geleden, maar waarschijnlijk ooit ook diende als veedrift, bedoeld om het vee van de boerderij naar de weilanden te drijven.

Er komt enkele bijzondere autochtone soorten voor in het gebied, zoals de Spaanse aak, de tweestijlige meidoorn en de wegedoorn. Enkele grote schietwilgen van meer dan zes meter omtrek en vermoedelijk rond de honderd jaar oud markeren oude kavelgrenzen en dragen bij aan de rijke historie van het gebied.

Met het huidige beheer op maat kan de oude veedrift zichtbaar blijven en fungeren als struinroute. Samen met de uitkijktoren op het nabijgelegen schiereiland vormt het Weurtsche Straatje een bijzonder stukje cultuurlandschap.

Dit is heden ten dage nog te zien aan de soorten en structuur van de beplanting die op sommige delen nog voorkomen.

De VNC-ploeg voert sinds vorig jaar het beheer uit in het Weurtse straatje.

Foto: Peter Caelelen

Symposium 'Rijke heggenlandschappen'

Op vrijdag 12 april organiseren Stichting Heg & Landschap en Staatsbosbeheer het symposium Rijke heggenlandschappen. Het thema van het symposium is 'toekomstgericht herstel'. De ecologische functie van heggen, waarbij veel planten en dieren gebaat zijn, staat hierbij centraal met de boodschap dat beheer nog beter kan en nieuwe aanplant noodzakelijk is.

Tijdens het symposium zal VNC-directeur Jaap Dirkmaat een presentatie houden over 'de staat van de heg'. De dag wordt voorgezeten door Henk Baas van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Verder is er een presentatie van Lex Roeleveld van Stichting Heg & Landschap, vinden er groepsessies plaats over uiteenlopende onderwerpen en is er een veldbezoek door het Maasheggengebied.

Aan het slot van het symposium zal de Handleiding Rijke heggenlandschappen over aanleg, onderhoud en beheer van heggen en bomen worden gepresenteerd.

Foto: Valentijn te Plate

Datum vrijdag 12 april 2019
Locatie Klooster Sint Agatha, Kloosterlaan 24, 5435 XD Sint Agatha (gemeente Cuijk)
Kosten € 65 p.p. inclusief lunch
Informatie en aanmelden
heggenlandschap.nl/symposia

De Gouden Zwaluw 2019-kandidaten gezocht!

Sinds 2011 reikt de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap de Gouden Zwaluw uit aan personen of organisaties die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de natuur in het stedelijk gebied. Elk jaar worden drie projecten met deze prijs beloond. Projecten die uitnodigen om het concept uit te breiden en elders toe te passen.

Ook voor dit jaar zijn we weer op zoek naar projecten die voor deze prijs in aanmerking komen; initiatieven die recent gerealiseerd zijn of al in de uitvoerende fase zijn. Graag ontvangen wij **uiterlijk 15 april** uw aanmelding. De uitreiking zal op **donderdag 6 juni 2019** plaatsvinden.

Wilt u een project voordragen? Neem dan contact op met Liesbeth Kemme via lkemme@nederlandscultuurlandschap.nl of 024 684 22 94.

Wij stellen het op prijs als u dit bericht deelt met mensen van wie u denkt dat ze mogelijk een geschikte kandidaat voor een Gouden Zwaluw zijn. Hartelijk dank en misschien tot ziens bij de uitreiking!

De Gouden Zwaluw is in 2018 uitgereikt aan:

- Het project Klinkenbergerplas (gemeente Oegstgeest)
- De Vogelpaleizen van Kees Buckens (Rotterdam)
- Landerij De Park in Elst (gemeente Overbetuwe)

Een extra Gouden Zwaluw ging dat jaar naar:

- Jochem Kühnen – als steun en toeverlaat voor de gierzwaluw (Nijmegen)

Bent u benieuwd naar prijswinnaars van de voorgaande jaren, kijk dan op onze website onder Wat doet VNC? > Stimuleren > Gouden Zwaluw.

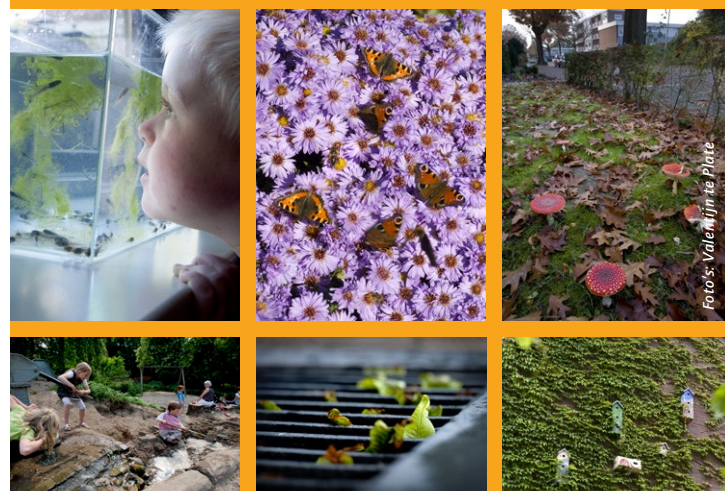

Foto: Valentijn te Plate

Knotbrigade VNC

In januari 2017 is de VNC gestart met haar project 'Onderhoud monumentale knotbomen in de Maasheggen door knotbrigade VNC'. Dankzij bijdragen van het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Stichting de Lange Brug, de stichting Ars Donandi, de ASN Foundation, de Stichting Elise Mathilde en het Dinamofonds konden we aan de slag.

Binnen de nieuwe regeling voor agrarisch natuurbeheer is weliswaar subsidie beschikbaar voor maatregelen als het onderhoud van een heg of het knotten van een boom. Maar als die knotboom *in* een heg staat, wordt er *geen* vergoeding uitgekeerd... En juist in het Maasheggengebied horen knotbomen, regelmatig verspreid *in* heggen, bij het authentieke landschapsbeeld.

Daarom is de VNC op zoek gegaan maar een oplossing voor dit probleem, en dankzij de bijdragen van eerder genoemde organisaties kon het project van start gaan.

Ook afgelopen winter is de knotbrigade van de VNC actief geweest en hebben verschillende bomen gratis een knotbeurt gekregen. Zonder een regelmatige knotbeurt wordt namelijk de 'takkenprui' te zwaar en scheurt de boom uit, wat de boom meestal niet overleeft.

Overigens kan onze knotbrigade nog steeds extra bijdragen ontvangen... Voor elke € 300,- kunnen wij een knotboom twintig jaar lang veilig stellen!

Foto: Stefan Koning

Foto: Lars van peij

Opleiding heggenvlechters

Foto: Lex Roeleveld

In januari en februari van dit jaar hebben weer jaarlijkse heggenvlecht cursussen plaatsgevonden. Ditmaal konden de geïnteresseerden kiezen tussen enerzijds een cursus die gegeven werd door Lex Roeleveld, gecertificeerd heggenvlechters en lid van het Gilde van Heggenvlechters, en anderzijds een cursus door Marius Grutters, schrijver van meerdere boeken over de Maasheggen en initiatiefnemer van het jaarlijkse NK Maasheggen vlechters.

Beide cursussen waren goed bezocht en leverden weer leuke en leerzame dagen op, waarop door de nieuwe gevlochten heggen het Maasheggenlandschap ook weer een stukje mooier geworden is.

Martin Northolt (1944-2019)

Met droefheid delen wij u mede dat Martin Northolt, een van onze vrijwilligers, in januari van dit jaar op 74-jarige leeftijd is overleden. Martin heeft ruim tien jaar als gids bezoekers rondgeleid bij ons Landschapmuseum in Beek-Ubbergen.

In die tijd hebben wij hem leren kennen als een buitengewoon vriendelijke, behulpzame en warme persoon, wiens trouwe inzet en hartelijkheid zeer werden gewaardeerd door zijn collega-vrijwilligers en de medewerkers op ons kantoor. Zijn gemis zal dan ook door velen worden gevoeld.

Wij wensen zijn familie veel sterkte met het verlies.

Restauratie gebouwen miniatuurlandschappen

Tijdens de sluiting van het Landschapmuseum zijn enkele gebouwen uit de miniatuurlandschappen gerestaureerd. Een nieuw vrijwilligersteam van vakkundige restaurateurs heeft de afgelopen winter de karakteristieke boerderijen, kerken, schuren en andere bouwwerken hersteld en herschilderd, waardoor deze er weer tiptop uitzien.

Foto: Valentijn te Plate

Ook zijn er nu streekeigen runderen in de verschillende miniatuurlandschappen, zoals blaarkoppen in Groningen, brandrode runderen in de Maasheggen en Friese roodbonte koeien in de Friese Wouden. Genoeg te zien dus en reden temeer voor een bezoek aan het Landschapmuseum!

Landschapmuseum weer geopend vanaf april

Op woensdag 3 april opent ons Landschapmuseum, gevestigd op de locatie van ons kantoor in Beek-Ubbergen, weer zijn deuren voor een nieuw seizoen. Vanaf die datum is het museum weer iedere woensdag en zondag geopend van 10.00 tot 17.00 uur.

Breng ook eens een bezoek aan onze iconische miniatuurlandschappen, of maak een wandeling langs het prachtige demonstratiegebied Palland, gelegen in de bossen naast het museum. De toegang is gratis! (Het Landschapmuseum is op feestdagen gesloten.)

Wij worden gesteund door

vereniging NEDERLANDS CULTUURLANDSCHAP
Landschapmuseum